ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy".

Rok II. **Nowemiasto, dnia 9. lutego 1928** **Nr. 5.**

Potrzeba organizowania się młodzieży wiejskiej.

(Ciąg dalszy.)

Młodzież wiejska, przybywszy z wojen, przyniosła ze sobą zarazki życia wypaczonego, a pozbawionego opieki starszych. Dla tego też losem młodzieży powinna zająć się cała inteligencja wiejska, jaka się na wsi znajduje.

Wprawdzie Katolicki Związek Młodzieży Polskiej gorąco zajął się sprawą Młodzieży i stara się dotrzec do każdej wsi, a nawet choćby zakładając koła Młodzieży, lecz niestety — mojem zdaniem — doznaje zatem za mało poparcia ze strony rodziców samych i społeczeństwa całego, a specjalnie Kółek Rolniczych.

Jeżeli kto, to właśnie Kółka Rolnicze, powinny być stałymi opiekunami koła Młodzieży. Powinni je wspierać radą — opieką i przedewszystkiem materjalnie.

Czem zajmować powinny się koła Młodzieży?

Pierwszem i najważniejszem zadaniem jest krzewienie oświaty. Oświata jest największym skarbem na świecie. Młodzież, posiadająca wykształcenie, ma niejako otwarte drzwi na cały świat, posiada klucz do wszystkich skarbów tego świata.

Gry, zabawy i rozrywki

powinny być stosowane powszechnie pomiędzy młodzieżą. W szkołach po lekcji, po zebraniach kółek oświatowych, w godzinach wolnych od pracy, w niedzielę itp. Młodzież może stosować gry i zabawy ruchowe, pobudzające do wesołości, ćwiczące ciało i rozwijające umysły. O korzyściach z zabaw mówiono już wiele, zamało jednak wprowadzono je w życie. Dzieci od lat najmłodszych lubią się bawić; począwszy od piasku, kamyków lub patyczków, a skończywszy na gonitwach i piłkach. Nie wszędzie jednak młodzież ma możność bawienia się, często na to nie pozwalają starsi, nazywając gry „głupotą" A tymczasem właśnie dzięki tej „głupocie", można nauczyć młodzież wiele dobrego, można odciągnąć młodzież od takich nałogów, jak uczęszczanie do karczmy, gry w karty, palenie papierosów, obstawanie bilardów i t. d. Gdy młodzież wiejska wyhasa się do woli na łące, ominie karczmę i pójdzie spokojnie do domu. Naturalnie zabawy te, odbywać powinny się pod okiem osób starszych.

Chóry śpiewacze.

Chóry śpiewacze tworzyć można nawet z młodych dzieci, już w ochronkach, a więc kilkoletnie, zaledwie można nauczyć ładnych piosenek. Chóry ze starszej młodzieży powinny się znajdować w każdej parafji i wsi nawet. Chór dobrze prowadz ny jest miłą i pożyteczną rozrywką, u nas po wojnie niestety zaniedbaną. Śpiewy ludowe nasze co rok coraz więcej znikają, młodz. zaś zupełnie przestaje śpiewać. Polskich pieśni śpiewać nie umie, a obcych się wstydzi. Trzeba śpiewy nasze wskrzeszać i tworzyć chóry przy pomocy nauczycieli i organistych. Nie trzeba od razu ćwiczyć pieśni chorowych, wystarcza jednogłosowe.

Muzyka i orkiestry.

To samo, co powiedziałem o śpiewie, da się powiedzieć i o muzyce. Naród nasz jest coraz mniej muzykalny i obojętny w tej dziedzinie. Mieliśmy dawniej kozbiarzy, lirników i skrzypków, dziś ich miejsce zajęły do niedawna katarynką, a teraz gramofony. Grajków wiejskich mamy coraz mniej. Muzyka nasza wiejsko-ludowa zanika i zaniknie zupełnie, jeżeli jej nie podtrzymamy. A nie możemy chyba narzekać na brak zdolności — mieliśmy — i chwała Bogu, mamy sławnych muzyków, którzy nam zaszczyt przynoszą wobec świata całego. Muzykę chłopcy wiejscy bardzo lubią — kręcą za młodu fujarki z wierzbiny, a potem robią skrzypki z deski i struny z nici lub włosia. Tylko w późniejszych latach młodzież zmęczona często przy gospodarce, bez pomocy i opieki starszych, grać zaprzestaje.

Dorosła młodzież tworzyć może zespoły muzyczne przy pomocy całych wiosek lub parafij. Są już miej-

scowości w kraju naszym, gdzie młodzież posiada orkiestry dęte, gra w kościołach i na weselach, urozmaica zabawy i uroczystości narodowe. Orkiestry tworzyć można przy stowarzyszeniach i związkach, są one bardzo dodatnim czynnikiem wychowawczym, zgromadzają okoliczną młodzież i odciągają od złego.

Teatry amatorskie.

Gdzie jest chór i młodzież muzykalna, tam już łatwo urządzić teatr czyli przedstawienie amatorskie. Komedyjkę wybiera ktoś ze starszych, np. zarząd Kółka Rolniczego lub nauczyciel, dobiera odpowiednich amatorów, daje im odpisywać role i te rozdaje.

Teatry nietylko bawią, ale i kształcą — są jakby drugą szkołą, naginają do szlachetnych pobudek i kształcą charakter. To też teatry powinny być popierane jaknajszerzej. (Dokończenie nastąpi).

Z zebrań Kółek Rolniczych

Nowemiasto. W piątek, dnia 13 stycznia rb. odbyło się Walne zebranie tut. Kółka Roln. przy udziale 30 członków i kilka gości. Zebranie zagaił prezes p. Łukaszewski, podając następujący porządek obrad:

1. Zagajenie Waln. zebrania. 2. Sprawozdanie z działalności Kółka Roln. w roku ub. 3. Sprawozdanie kasowe. 4. Referat. 5. Wybór nowego zarządu. 6. Wolne głosy. 7. Wpis nowych członków. 8. Zakończenie.

2. Po krótkiem sprawozdaniu rocznem zareferowanem przez prezesa p. Łukaszewskiego z Bratjana z działalności Kółka Roln. w r. ub. odczytał sprawozdanie sekretarz, które przyjęto bez zastrzeżeń. 3. Kasjer p. Nehring zdał sprawozdanie kasowe za rok ub., które jednakże z powodu wpisu nowych członków nie było zupełnie jasne i nie można było stwierdzić dokładnie, jak przedstawia się saldo kasowe na nowy rok. Kasjer przyrzekł kasę doprowadzić do porządku. 4. Dyrektor Szkoły Rolniczej z Byszwałdu wygłosił rzeczowy a pouczający wykład na temat: „Hodowla bydła w gospodarstwie rolnem". Wywody p. Dyrektora oparte na własnych doświadczeniach poparte cyframi trafiły do przekonania zebranych, dowodem czego była bardzo ożywiona dyskusja. Referat Szan. mówcy daje się streścić w następ. słowach: Hodowla bydła w wielu gospodarstwach nam się nie opłaca, ponieważ brak nam wiedzy hodowlanej. Powinniśmy mieć bydło zarodowe z udowodnionemi rodowodami. Podnieść wydajność mleka u naszych krów. Robić próby z paszami treściwemi. Postęp w hodowli, dzięki Kółkom rolniczym. Zakładać Kółka hodowlane. Dojść do takich krów, abyśmy za nie mogli otrzymać cenę hodowlaną (a nie rzeźną, jak dotychczas). Gałganów nie trzymać. Dobrze kalkulować. 5. Wybór nowego zarządu. Stary zarząd jednogłośnie wybrano ponownie, jak następuje: Prezes: Łukaszewski, Bratjan, w-prezes: Kitowski, sekretarz: Jakubowski, W. Pacółtowo, skarbnik: Nehring. 6. W wolnych głosach p. Barczak poruszył kwestję podarowanego Wydziałowi Pow. knura, która to sprawa dotąd nie została jeszcze załatwiona. P. W-Prezes PTR. Serożyński sprawę tę wyświetlił, oświadczając, że Wydział Pow. miał sprawę powyższą przeforsować. 7. Po wpisaniu nowych członków i rozdaniu książek z nowo zakupionej bibljoteki Kółka, uchwalono następnie zebranie zwołać na dzień 3 lutego r. b. i omówić sprawę zakupu otrąb.

Na tem zebranie zamknięto. Sekretarz.

Rumian. W drugą niedzielę styczniową odbyło się Walne zebranie tut. Kółka Roln. Po zagajeniu zebrania przez p. prezesa Rucińskiego i po złożeniu życzeń noworocznych, stary zarząd podał się do dymisji. Poczem nastąpił wybór nowego zarządu. P. Szulwic Bol. stawia propozycję, by zarząd pozostał w starym składzie. P. Graduszewski w krótkich słowach skreślił działalność starego zarządu, podnosząc, że zarząd ten bardzo dużo zdziałał dla Kółka Roln., bo Kółko tak zorganizował, że na zebrania tegoż uczęszcza zawsze pokaźna liczba członków. Pozatem zakupił sztandar, bibljotekę, książkę weterynaryjno-lekarską, założył kasę Stefczyka, zorganizował zakup nawozów sztucznych etc. Życząc staremu zarządowi pomyślności na dalsze lata proponował, by zarząd wybrać ten sam powtórnie. Poczem wybrano stary zarząd ponownie, który składa się jak następuje: Prezes: C. Ruciński, w-prezes: J. Dmochewicz, sekretarz: J. Kwiatkowski, skarbnik: Fr. Ostrowski. Następnie p. Prezes dziękuje członkom za zaufanie i współpracę w imieniu całego zarządu.

Do sztandaru wybrano, jako chorążego: p. J. Krajewskiego, zastępcę p. Bartkowskiego, za podchorążych pp.: C. Olszewskiego i J. Cerkowskiego. P. B. Szulwic stawił wniosek, by zebrania odbywały się w szkole, lecz na to się nie zgodzono i uchwalono urządzić przyszłe zebranie w lokalu p. Prilla.

P. Graduszewski podnosi, aby również żony członków uczęszczały na zebrania Kółka, by postarano się o prelegenta na zebrania i, aby w Kółku założono radjo. Również wpłynął wniosek w sprawie ciężkich ogierów. Postanowiono się zwrócić do PTR. pow. lubawskiego o poparcie żądania Kółka przydzielenia ciężkiego ogiera na okolicę Rumiana.

Wkońcu przeczytano sprawozdanie z zebrań prezesów w Lubawie i uchwalono urządzić zabawę taneczną w zamkniętem kółku. Po wpisaniu nowych członków, p. Prezes zebranie solwował. Sekr.

Jamielnik, dnia 17. I. 28. Zebranie Kółka Roln. zagaił p. Prezes i odczytał sprawozdanie z zebrania prezesów K. R. w Lubawie oraz podał pod dyskusję sprawę stacjonowania ciężkich ogierów w naszej okolicy.

Wszyscy członkowie wypowiedzieli się za stacjonowaniem ciężkich koni, które są dla tut. rolników najodpowiedniejsze. Następnie podał do wiadomości otwarcie i poświęcenie bibljoteki i czytelni Kółka Roln. w Lekartach, nadmieniając zarazem, że i u nas należałoby pod tym względem również coś przedsięwziąć. Po dłuższej dyskusji postanowiono zbierać różne książki i czasopisma, by z czasem również u nas urządzić chociażby małą czytelnię. Członkowie zaś powinni innych zachęcać do przystąpienia na członków Kółka Roln. Dalej wygłosił krótki odczyt o urządzaniu ustępów oraz o użyciu z nich nawozu. Przy końcu jeszcze spisano wszystkich tych członków, którzy pragną swoją rolę wapnować celem zamówienia wapna nawozowego pod zasiewy wiosenne.

Na tem zebranie zamknięto. Sekretarz.

Tylice. Dnia 15. I. 28 odbyło się Walne zebranie Kółka Roln., które zagaił prezes Przybylski pochwaleniem Pana Boga przy udziale około 50 członków i gości. Sprawozdanie z działalności Kółka w roku ubiegłym wykazało, że sprowadzono 5 wagonów węgla, 1 wagon tomasówki, 6 litrów surowicy i zakupiono bibljotekę dla Kółka. Wybór zarządu. Na prezesa wybrano ponownie p. Przybylskiego, na w-prezesa p. Nadolskiego, na sekretarza ponow. p. Stendarę; na bibljotekarza p. Wardowskiego, na skarbnika, p. Ankiewicza, na chorążego p. Nadolskiego. P. Stendara podaje do wiadomości, że poza tymi członkami, którzy dają się skreślić, wszyscy inni pozostaną na nowy rok.

W wolnych głosach skarżą się członkowie na nierówny wymiar mąki i wymianę żyta na ospę. Sekretarz przyobiecuje przedstawić tę sprawę do P. T. R. P. Walasiwicz radzi, by Kółko zakupiło sobie wspólny tryjer, na co wszyscy się godzili. Prezes prosi o datki dla poszkodowanego ogniem p. Grużlewskiego z Mortag. Po odśpiewaniu: „Wszystkie nasze dzienne sprawy" zebranie zamknięto. Sekretarz.

Byszwałd. Walne zebranie Kółka Roln. odbyło się w niedzielę, dnia 22-go stycznia o godz. 3-ciej po połud., zagaił je prezes p. Ankiewicz. Po zdaniu sprawozdania z działalności Kółka w roku ub., przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Zarządowi wyrażono za ofiarną pracę uznanie, w dowód czego ponownie wybrano go w dotychczasowym składzie. Do sprawdzenia kasy powołano 2-ch członków, którzy stwierdzili saldo na korzyść Kółka. Jako prelegent przybył w.-pr. pow. p. Marszałek z Białejgóry. Mówił na temat: „O racjonalnem żywieniu krów dojnych", „Hodowli drobiu", „Uprawie łąk i ich nawożeniu", „Pszczelnictwie" „Wywozie otrąb za granicę" i t. d. W ożywionej dyskusji poruszono sprawę drzewa opałowego i budowlanego, którego na ostatniem przetargu w Lubawie, nie można było się dokupić wobec bardzo wygórowanych cen przez handlarzy. W tej sprawie obiecał mówca wnieść interpelacje do P. T. R., aby najpierw uwzględniano ludność okoliczną, później dopiero handlarzy. Następne zebranie odbędzie się 19-go lutego. Po odśpiewaniu jednej zwrotki „Wszystkie nasze dzienne sprawy" zebranie zamknięto. Sekretarz.

Prątnica. Prezes Kółka p. Józef Badziąg zagaił Walne zebranie o godz. 18-tej i podał następujący porządek obrad: Zagajenie, 1. Odczytanie ostatniego protokółu, 2. Referat o „Żywieniu krów mlecznych“, 3. Sprawozdanie ze zjazdu Prezesów Kółek Rolniczych w Lubawie, 4. Odczytanie okólników P. I. R. i P. T. R. oraz innych ofert, 5. Zamówienie nawozów sztucznych. 6. Sprawozdanie z czynności Zarządu za rok 1927 a) ogólne, b) kasowe, 7. Wybór nowego Zarządu, 8. Zapisywanie członków, 9. Wolne wnioski, zbieranie składek i wydawanie książek.

1. Odczytany protokół z ostatniego zebrania przyjęto bez zarzutu.

2. Referat na temat „Żywienie krów mlecznych“ wygłosił prezes p. Badziąg z „Kłosów“ oraz na podstawie własnych doświadczeń, uzasadniając, że bez pasz treściwych, zwłaszcza otrąb i makuchów, nie będą krowy dawały mleka. W ożywionej dyskusji zabierał głos cały zarząd i więcej niż połowa członków. Zaś p. Jabłoński Józef dorzucił słuszną uwagę, że oprócz dobrego odżywiania, posiada wielki wpływ na mleczność łagodne obchodzenie się z krowami i dokładne wydajanie. Poza tem p. Bońka Jan poruszył sprawę wpłaconych wczesną wiosną ubiegłego roku zaliczek na sól bydlęcą. W tej sprawie zabierał głos prezes Badziąg oraz poszkodowani. Sprawa powyższa jest bardzo ważną dlatego, że działa demoralizująco na wszelkie poczynania członków w zakresie zbiorowym i winna być wyjaśniona.

3. Przeczytane sprawozdanie ze zjazdu prezesów przez p. Badziąga przyjęto bez dyskusji do wiadomości.

4. Przysłane komunikaty i oferty przeczytano i uważnie rozważono; zaś propozycje firmy „A. Bielecki“ w sprawie dostawy nawozów sztucznych odrzucono, oświadczając się za zakupem w „Rolniku“.

5. Zapisano 50 ctr. saletry, 56 ctr. kainitu i 32 ctr. soli potasowej.

6. Następnie prezes omówił działalność zarządu w Kółku, oraz działalność kasową w ostatnim roku, podając do wiadomości zebranym, że odbyło się 11 zebrań zwyczajnych i jedno nadzwyczajne. Wygłoszono na nich 14 odczytów, w tem 6 przez prelegentów P. I. R. a 8 przez członków Kółka. Zakupiono 1800 ctr. węgla i 600 ctr. wapna nawozowego. Omawiając działalność kasową prezes zaznaczył, że ogólny dochód wyniósł 691,30 zł, zaś ogólny rozchód doszedł do sumy 666,06 zł. Z tego funduszu kółko sprawiło sztandar i częściowo bibljotekę. W dyskusji poruszył Boryna Stefan sprawę niewypłaconej zniżki ubezpieczeniowej, oraz niedokładność zestawienia budżetu, gdyż brak było pozycyj dochodowych za wypożyczoną członkom siewkę do siana koniczyny. W pierwszej sprawie Prezes wytłumaczył się tem, że były późno podane wnioski do Dyrekcji Ubezpieczeń, lub też rabat nie został odebrany przez członków. Przytem kilku członków odebrało pieniądze, a kto ma do odebrania, niech zgłosi się na przyszłem zebraniu. W drugiej sprawie, skarbnik p. Czapliński Antoni przyrzekł wstawić do budżetu odpowiednie pozycje. Po tej czynności zarząd ustąpił.

7. Przewodniczącym zebrania wybrano p. Zaleskiego Bernarda z Prątnicy. W międzyczasie wpłynął wniosek Boryny Stefana, by wybór Zarządu odbył się przy tajnem głosowaniu, aby dać członkom swobodę głosowania. Wniosek upadł i wybór nastąpił przez aklamację. Do zarządu weszli: pp. Badziąg Józef — prezes, Jaworski Józef — wiceprezes, Boryna Stefan — sekretarz i bibljotekarz, Boryna Józef — zastępca, Czapliński Antoni — skarbnik, Bońka Jan — chorąży, Groszkowski Juljan i Chmielewski Franciszek — asystenci. Po wyborze zarządu prezes podziękował obecnym za dokonany wybór.

8. We wolnych wnioskach prezes Badziąg stawił wniosek o podwyższenie składek na co się zgodzono i podwyższono składkę do 3 gr od morga. Po odebraniu składek i wydaniu książek, gdy nikt głosu nie zabierał, Prezes zamknął zebranie. Sekretarz.

Nowydwór. Dnia 14. I. 28 r. o godz. 17-tej zostało otwarte posiedzenie Kółka Roln. Nowydwór. P. prezes Bieniaszewski zagaił posiedzenie. Obecnych członków było 25. Przystąpiono do programu zamówienia sztucznych nawozów, z czego wyłoniła się dyskusja dosyć obszerna, w której zabierali głos: p. Rutkowski, Zboiński i t. d. P. Prezes bardzo polecał sztuczne nawozy, tłumacząc, im więcej używa się sztucznych nawozów tem większe bywają zbiory. Uchwalono kupić 1 wagon saletry chilijskiej i mniejszą ilość soli potasowej. Dalej omówiono sprawę zakupu potrzebnych książek do prowadzenia Kółka; uchwalono zakupić owe książki i opodatkować się na ten cel po 3 grosze z morga. Dalej przystąpiono do programu zamówienia nasion wiosennych. Zabrał głos p. Jabłoński z Cembałowa i przestrzegał, by tylko sprowadzić nasiona z odpowiedniej firmy i to pod gwarancją. Zamówiono 125 ft. buraków do siewu pierwszej jakości. P. Prezes polecał pomyśleć o sprowadzeniu wylęgowisk jaj, gdyż wskutek zaraźliwych chorób, ptactwo wyginęło i aby tylko jaja rasowe sprowadzać, gdyż zwyrodniałe kury nie są nieśne. P. Rutkowski zabrał głos i tłumaczył co do chorób kur; należy przestrzegać higjenę czystości, bielenie kurników i kropienie zalzejerem. Potem odczytano z tygodnika „Kłosy“ w sprawie rent, ciężących na niektórych gospodarstwach. Następnie przyszła kolej i na urządzenie zabawy rolniczej. Wszyscy jednogłośnie uchwalili zabawę na dzień 4 lutego. Do tego wybrano Komitet, w skład którego weszli pp: Kleszczyński, Arent Antoni, Gogolewski St. i Czarnecki. Zebrania Kółka mają się odbywać w każdą 2-gą sobotę po pierwszym i to do maja, a od maja w każdą 2-gą niedzielę po pierwszym. W wolnych wnioskach zabrał głos p. Zboiński w sprawie gradowej pożyczki, otrzymanej na krótki termin i udzielił informacyj, jakie osięgnął w Banku Rolnym w Grudziądzu. Popierał go p. Jankowski, by jak najwcześniej stawić wniosek do Pow. Kasy Oszczędności o przedłużenie tej pożyczki. P. prezes Bieniaszewski zachęcał wszystkich do abonowanie tygodnika rolniczego „Kłosy“. Nowych członków przystąpiło trzech. Pochwaleniem Pana Boga posiedzenie zamknięto. Zarząd.

Skarlin, Walne zebranie Kółka Roln. odbyło się dnia 29. I. 28 r. pod przewodn. prezesa p. Serożyńskiego, pomszy św. odprawionej o godz. 9-tej przez członka ks. Administratora Komkowskiego na intencję Kółka z udziałem 32 członków. Po zagajeniu przez p. Prezesa, zdał sprawozdanie roczne sekretarz z działalności Kółka, a skarbnik ze stanu kasy, które z podziękowaniem zebrani przyjęli.

Zarząd przez aklamację wybrano dotychczasowy jednogłośnie ten sam: p. Serożyński z Lekart, prezes; p. Suwiński K. ze Skarlina, wice-prezes; p. Łątkowski, sekretarz; p. Suwiński A, skarbnik; p. Jetka R. bibljotekarz, wszyscy ze Skarlina.

Po ukonstytuowaniu zarządu, wyłoniła się sprawa b. nieszczęsnego Pom. Stow. Roln. Handlowego w Nowemmieście. Potem wygłosił obecny na zebraniu p. Dyrektor Szkoły Roln. z Byszwałdu wykład o „Organizacji hodowlanej“, dając ciekawe spostrzeżenia, jak można różnemi sposobami dojść do większej mleczności krów.

Dalej podał do wiadomości, iż gdyby się znalazło gospodarzy, posiadających przynajmniej 50 sztuk bydła, należałoby je dać skontrolować, czy nie są tuberkuliczne, możnaby je zgłosić, a zjechałby kontroler z Pom. Izby Roln. dla zbadania. Koszty od sztuki wyniosłyby od 1,50—2,00 zł.

Podał również do wiadomości, że gdyby się ktoś chciał podjąć przeprowadzenie pólek doświad. powinien się zgłosić do Izby Roln. do 20 lutego rb.

W dyskusji podniesiono ochotę przystąpić do Koła Hodowlanego, które się na Pomorzu rozwija.

Wkońcu p. R. podał pod uwagę, czyby p. Prezes nie skomunikował się z Ogniową Ubezp. Kraj. w Toruniu, ażeby od czasu do czasu wysyłała znawcę do taksowania budynków, gdyż niektórzy ubezpieczają za wysoko, a niektórzy mając budynki dobre, mieliby możność zabezpieczyć wyżej, ponieważ ceny drzewa podniosły się o 100—125%. Motyw ten uznano za bardzo ważny. Sekr.

Niem. Brzozie. Dnia 22 stycznia rb. odbyło się w zwykłym lokalu Walne zebranie tutejszego Kółka Roln. w obecności 28 członków.

Porządek obrad: 1. Sprawozdanie ustępującego zarządu. 2. Wybór nowego zarządu.

Po zagajeniu zebrania złożył ks. Prezes sprawozdanie z działalności Kółka za rok 1927. Kółko liczy 41 członków płacących składki, prócz tego przeszło z r. 1926 8 członków, którzy swych składek nie uiścili. Zebrań odbyło się 11, wtem 1 Walne. Uczęszczało przeciętnie 29 członków, t. j. 72,5 proc. Na zebraniach zostały wygłoszone wykłady — wszystkie przez ks. Prezesa — o sztucznych nawozach. Tematy były następujące: Najważniejsze wiadomości o trzech gatunkach nawozów sztucznych — o stosowaniu poszczególnych nawozów pod poszczególne rośliny — o działaniu wapna w glebie — o stosunku wapna do roślin — o nawozach azotowych, szczególnie azotniaku o' surofosfacie. Zebrania zwiedzili w jednym wypadku lustrator Kółek p. Serożyński z Lekart i p. Panaszyj, dyrektor Szkoły Rolniczej w Byszwałdzie.

Staraniem Kółka założono w miejscu filję mleczarni brodnickiej. Kilku członków brało udział w wystawie bydła w Kurzętniku i uzyskali tam nagrody. Kółko urządziło w sierpniu zabawę połączoną z wycieczką. Kółko posiada własną bibljotekę, liczącą obecnie 35 książek. Wreszcie sprowadziło dla swych członków 6 wagonów węgla, 4 wagony wapna, 7 kg pasty na szczury. Praca wewnątrz Kółka była zadawalająca, jednak życzyćby należało, żeby członkowie także występowali z wykładami. Mniej żywotności okazywało na zewnątrz, co widać z niechęci członków do brania udziału w zjazdach, wystawach, kursach itp.

Z kolei przedstawił skarbnik stan kasy. Wpłynęło do kasy 85,30 zł, rozchodu było 72,06 zł, pozostało w kasie 13,24 zł.

Po złożeniu urzędu przez stary zarząd przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Wybrano jednogłośnie przez aklamacje: ks. proboszcza Zabrockiego nadal prezesem, p. Błędowskiego Jana, wiceprezesem, pozostali nadal sekretarzem p. Iwicki, skarbnikiem p. Malinowski Bolesław.

Dziękując za okazane zaufanie prosił ks. Prezes o szczerą współpracę członków tak wewnątrz jak i zewnątrz Kółka. Po przyjęciu 2 nowych członków, i to p. Koziorzemskiego z Bratuszewa i p. Wacława Górczyńskiego z Nielbarka, zebranie solwowano. Sekr.

Spóźnione.

Marzęcice. Zwołane zebranie na 8. I. 28 odbyć się nie mogło, z powodu wyłożenia listy wyborczej w lokalu szkolnym, zwołano drugie zebranie dnia 26. I. 28, które się odbyło w domu p. Dreszlerowej, przy udziale 19-tu członków. Prezes Dreszler wdowiec, podając następujący porządek obrad do wiadomości zebranym;

1. Odczytanie ostatniego protokółu i przyjęcie go przez członków. 2. Sprawozdanie kasowe. 3. Wybór dwóch członków celem zbadania kasy. 4. Wybór nowego Zarządu. 5. Odczytanie listu inspektorjatu szkolnego. 6. Wolne wnioski.

1. Odczytanie protokółu przyjęto jako zgodnego z przebiegiem ostatniego zebrania.

2. Skarbnik Rzemieński odczytuje sprawozdanie kasowe, za czas od 1. stycznia do 1. grudnia r. ub., stan kasy przedstawia się następująco: przychód 81 zł, rozchód 74,65, saldo 6,35 zł

3. Następnie przystąpiono do wyboru dwuch członków celem zbadania kasy, wybrano jednogłośnie pp. Nerynka i Dąbrowskiego, którzy przystąpili do badania co stwierdzili zgodnie z powyższem sprawozdaniem.

4. Nowy zarząd przedstawia się następująco: Prezes Antoni Dreszler, w-prezes Bernard Jadłowski, sekretarz Kazimierz Dreszler, skarbnik Antoni Kotewicz, bibljotekarz Antoni Rzemieński.

5. Odczytuję list z inspektorjatu szkolnego.

Następnie przystąpiono do wypożyczania książek z nowozakupionej bibljoteczki. Wkońcu Prezes dziękuje panu domu za udzielenie lokalu.

Sekretarz.

Szwarcenowo. Walne zebranie Kółka odbyło się w niedzielę, dn. 22 stycznia w obecności 39 członków. Po zagajeniu i odczytaniu protokółu odczytuje sekretarz Ułanowski referat p. t. „Pańszczyzna" oraz przypomnienia gospodarskie" z kalendarza roln. Następnie p. prezes daje sprawozdanie z czynności Zarządu za rok ub. Zebrań odbyło się 13, w tem jedno nadzwyczajne. Odczytów wygłoszono 13. Przeciętna ilość członków na zebraniach wynosiła 23. Zebrania odbywają się zwykle po 15-tym (w niedzielę i to 2 razy w Szwarcenowie i raz we Wonnie (2:1). Kółko urządziło jeden wyjazd celem zwiedzenia gospodarstw pp. Rożyckiego, Majętn. W. Wólka i Nalika w Wonnie. Do Kółka należy 58 członków. Stan kasy wynosi 59,80 zł. Z nawozów sztucznych sprowadzono w ub. roku: 200 ctr, saletry, 200 ctr. soli potasowej. 700 ctr. kainitu, 600 ctr. tomasówki. 200 ctr. azotniaku, 500 ctr. otrąb, 300 ctr. węgla i 200 ctr. superfosfatu. Pozatem Kółko posiada garnitur parowy (młóckarnię), zakupiona w ub. roku. Do szkół roln. wysłali członkowie 4 synów i jedną córkę. Odznaki członkowskie posiada 30 członków.

Po udzieleniu Zarządowi pokwit. następują wybory nowego Zarządu. Ponieważ jednak członkowie oświadczają się jednogłośnie za starym Zarządem, pozostaje tenże w starym składzie a mianowicie: pp. prezes Jan Majewski, jego zastępca Maksymiljan Różycki, sekretarz Józef Ułanowski, jego zastępca Władysław Kreft i skarbnik Alojzy Robaczewski. W imieniu całego Zarządu dziękuje p. Prezes zebranym za zaufanie,

W wolnych głosach porusza p. Jamroży sprawę kupna ogiera rasy ciężkiej. P. A. Mówiński z Wonny zabiera głos w sprawie drzewa budowlanego, którego kupno z powodu nadmiernego wywozu zagranicę jest dla potrzeb miejscowej ludności wprost niemożliwe. Uchwalono wnieść przez P T. R. petycję do Fiskusa leśnego, aby na licytacjach zaspakajano w pierwszym rzędzie potrzeby ludności, a dopiero potem handlarzy, eksportujących drzewo zagranicę.

P. Różycki wzywa obecnych do składania dobrowolnych ofiar na rzecz salki parafjalnej — zebrano 93 zł. Sekretarz Ułanowski wyjaśnia sprawę ubezpieczenia w „Veście", p. Nalika z Wonny, w której to sprawie mylnie podano osobę p. Reicha. Wreszcie dokonano zamówienia 200 ctr. saletry, 300 ctr. otrąb i 200 ctr. kucha lnianego. Następne zebranie Kółka odbędzie się w sobotę, dn. 18 lutego o godz. 6-tej po poł.

O godz. 18,45 p. Prezes solwował zebranie pozdrowieniem katolickiem. Sekretarz.

Lubstynek. Miesięczne zebranie Kółka Rolniczego odbyło się dnia 15 stycznia rb. Zarząd stawił się prócz jednego pana.

O godz. 2-ej i pół po południu zagaił p. prezes Ługiewicz zebranie w lokalu szkolnem, pochwaleniem Pana Boga, poczem sekretarz odczytał protokół z przeszłego zebrania.

1. P. Prezes podaje obrady do nowych wyborów:
a) Odczytania sprawozdania rocznego Kółka przez sekretarza Zakrzewskiego Joz.
b) Sprawozdanie kasowe skarb. Jana Raszkowskiego i ustąpienie starego zarządu. c) Wybór przewod. zebrania. d) Wybór nowego zarządu.

2. P. Sekr. odczytuje sprawozdanie z ubiegłego roku liczba przeciętna obecnych członków na zebraniach 25, zebrań odbyło się 7 prelegenci byli następ. pp. lustrator raz, Dyrektor Szkoły Roln. z Byszwałda raz, sekr. pow. raz, tak p. Prezes miał wykłady i odczyty. Między Kółk. a Pom. Tow. Roln. zostało zliczenie i każdy członek swą wpłatę zapłacił tak, że w kasie pozostało 4,20 zł. Na przewodniczącego zebrania wybrano p. Lodzikowskiego i przystąpiono do wyboru nowego zarządu.

3. Wybór nowego zarządu. Przewodniczący zebrania p. Lodzikowski zaproponował, że zarząd ma pozostać w starym składzie i także członkowie jednogłośnie się zgodzili. Były W-Prezes nie stawił się na zebranie i na jego miejsce wybrano p. Ledzikowskiego.

4. Nowy zarząd przedstawia się w następ. składzie: Prezes Juljan Ługiewicz. w-prezes Karol Lodzikowski, sekr. Józef Zakrzewski, skarb. Jan Raszkowski.

5 Nowy zarząd przystąpił do rozmaitych pogadanek na zebraniu. P. Prezes wygłosił członkom o poju cieląt i jak długo ciele ma dostać mleko od swojej matki.

6. Zachęcał członków aby zamówili wspólnie czyszczalnię do zboża żeby siać dobre grube zboża la nie liche, bo kto nie wyczyści dobrego zboża do siewu, ten zbiera lichy plon. Także namawiał, aby nabywali siewniki i także p. Prezes zamówił jedną maszynę do siewu i jedną czyścialnie dla siebie ażeby członkowie przyszli do dobrych zbóż.

P. Prezes nawoływał członków, ażeby zamawiali sztuczne nawozy i przeczytał ceny na sztuczne nawozy.

Przy końcu p. Prezes przemawiał ażeby Kółko służyło Panu Bogu na chwałę a Kółku na pożytek w nowym roku, że Kółko ma zamówić uroczystą msze św. i przystąpienie członków wspólnie do Sakramentów św.

O godz. 4-tej i pół zebranie zamknięto.

Członków dało się zapisać 36. Przyszłe zebranie odbedzie się 18 lutego, na które zaprasza się p Lustratora.

Sekretarz.

KOMUNIKAT.

Przypominamy Zarządom Kółek Roln., że z dniem 10 lutego rb. upływa termin nadsyłania sprawozdań rocznych.

Ponieważ jeszcze poważna część Kółek nie nadesłała takowych, wobec tego prosimy, by to nastąpiło jaknajprędzej.

W przeciwnym razie dane Kółka zaliczone zostaną (z własnej winy) do niższych kategoryj.